

Könyvborító

Wehner Tibor

Wehner Tibor és Szakolczay Lajos a könyvbemutatón, Budapest, PIM, 2018. szeptember 5.

Szakolezay Lajos

TAPLÓ 2

KÍMÉLETLEN MŰVÉSZETI NAPLÓ 2007–2016

Nemcsak az olvasása nehéz, de súlyra is izmot próbál a 838 oldalas könyv, mégis letehető. Aki ismeri előzményét, a *Taplót* (2013), az tudja, hogy a költő, drámaíró, művészettörténész Wehner Tibor által teremtett rengeteg – költészettani fák, politikai sziklák, vízmosásos tengerpartok, papírhegyek és műalkotások égig foltolt horizontja – milyen megpróbáltatásokkal kecsegtet. Mindenekelőtt awal, ha nem vigyázunk, fejünkre szakad az ég. Ezer név – pontos névmutató – az esőben, mindnek (innen a megfigyelő, dokumentáló kíméletlensége) valaminő bűne van. A legkisebb az, ha nem szólt semmit, csupán találkozott a szerzővel. Ekkor csak az összefutás ténye vetetett a papírra.

Ha viszont az *ártatlan* – festőművész, grafikus, szobrász, üvegművész, keramikus, műgyűjtő, hivatali előjáró, ilyen-olyan ügyintéző, polgármester, hivatalvezető, politikus, folyóirat-szerkesztő, könyvkiadó, művészettörténész, egykori iskolatárs – akár egyetlen szóval is (hűhal) kinyilvánította a világról, az általa vélt értékről, valamely emberi vagy művészeti produktumról jó-rossz véleményét, levelet írt hozzá, szidta vagy dicsérte a szociográfiai hitelességű, mi több munkamániás, a rögzítésekre csaknem bele-roppanó (de azért csinálja) naplórót, nyoma maradt. Hol komoly, hol nevetető, hol a lezserséget megfeddő, hol kicsinyes, hol vérlázító nyoma. A szubjektív objektivitás álarcájában.

Hiszen Wehner, erkölcsi alapállása megkérdőjelezhető, mindig a történelem pontos, kíméletlen dokumentálása izgatta. Gondolván, ha ebbe a maga teremtette időhintába – olykor szorító kalitkába – ül, a történelem kazlaiba elrejtett fűszál is hiteles képet ad közelmúltunk művészeti dolgairól. Hát még ha a nagy kazlakban kis kazlak bújnak meg, s az ismeretlenül rá törő öröm – „kilátásaink beláthatatlanok” – olyan alkotói örömmel kecsegtet,

amelyben nemcsak a szakmabeli, vagyis a művészettörténész furdózhatik, hanem a filozofikus tekervények (kiáltványok, állásfoglalások), abszurd helyzetképek mellett a mindig elevenében lévő költő is. Az idők folyamán napi elfoglaltsággá, kínzó gyönyörre alakult naplóról olyan tükröt tart a társadalom, a művészeti élet, a különböző stílusú és értékű csoportok s nem kevésbé annak önimádó tagjai elé, amelyben meglátván magukat – nagyon is fáj az ítélkező komolyság – szinte szédülésig ihatják a fekete levest. Szó se róla, mindig egy kis gonoszság is van a különféle ferdítések, tódtítások, hazugságok, stílustalan (szóbeli és viselkedésbeli) blablák leleplezésében. Ám ez a gonoszság a szerző részéről csupán annyi, hogy helyszíni, időbeli pontossággal adta vissza az elhangzottakat, illetve az itthoni és vidéki útjain (zsűrízések, kiállítás, megnyitók, tárlatnézések, hivatalos vagy baráti látogatások alkalmából) tapasztaltakat.

Amíg a Lektorátuson dolgozott – minő csicsikovi képek sorozata az ott történelemek! –, adatbázisát, szobrász-katalógusát bővítette, de az örült munkatempót (reggel beírás a számítógépbe, délben látogatás-találkozás, délután műterem-látogatás vagy utazás, este kiállításnyitás) nyugdíjas korában sem hagyta abba. Örültje volt, és az is maradt a munkának. Ha úgy érezte, eszményi igazságát bántották vagy megkérdőjelezték, bátran szállt szembe bárkivel: nem kevés „hivatalos” ember, politikus, polgármester, szakmabeli, könyv- és folyóirat-mindenes, szerkesztő kapott tőle pofont. Ledorongolást, megvetést, kifigurázást, kijózanító – kíméletlenül vesébe látó – számonkérést.

Sokszor a humor, az egészséges, avagy a keserű, olykor abszurd humor kése jobban fáj – remek, *Ki akar itt éjszakai portás lenni* című drámakötetének furmányos dialógusaiból tudjuk

az ítékezés módját –, mint a tragikus rossz néven nevezése. Egy 2010-es (február 8. hétfő) bejegyzés: „Ha lenne egy blogom, most beírnám: uraim, tragikus a helyzet, most már azért főbe lőhetné magát valaki”. És a néprajzi fogantatásában is rejlik valami öngúny: „Van, aki csöbörből vödörbe kerül, én meg megnyitóból megnyitóba” (2012. október 10., szerda). S ha valaki azért nem megy el a kollégája kiálltására, mert azt hazudja, hogy abban az időpontban éppen egy másik tárlat megnyitásának a részese volt – a jelenlévő naplórót nem lehet átverni –, a *Hyppolit*, a *lakáj*ból vett módi alapján az új szlogen évrénybe léptetésének az igényéről regél: „tegnap minden körülmények között a soroksári galéria megnyitóján voltam” (2011. szeptember 16., péntek). Ha rosszul írják a művészek neveit, vagy pontatlanságot észlel az újságcikkben-kritikákban (*Új Művészet*, *Műértő*, *Élet és Irodalom*, *Balkon*), dörgedelmes levelekben kéri számon az illető orgánumok főszerkesztőin az erkölcsi megalázásként átélt mulasztást. S ilyesféle megfeddésben részesíti a lopásra szakosodott, a honoráriumokról, tiszteletpéldányokról, szerződéskötésekről megfélemedező illetékeseket, legyen az szervező, menedzser, galériavezető, könyvkiadó-igazgató, de akár a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége elnöke.

Képzőművészettel kel és fekszik (szobrász-lexikon adatainak folyamatos pótlása, az *Allegemeines Künstlerlexikon* magyar címszavainak és tanulmányok, monográfiák, előadások, megnyitó-szövegek írása, kollégák búcsúztatása, stb.), egyetemi előadások (Magyar Képzőművészeti Egyetem, Pázmány Péter Katolikus Egyetem), és utazások – Tatabánya, Szeged, Pécs, Zalaegerszeg, Tihany, Nagykanizsa, Győr, Szolnok, Veszprém, Székesfehérvár, Pécsvárad, és hosszabb kiruccanások (Róma, Barcelona, Párizs, Tallinn, Vilnius) – teszik ki az életét. Örül az ajándékba kapott műtárgyaknak, a fiát foglalkoztató kosárlabdacsapat győzelmének, az irodalmi művek – *halálversek* – *halálrajzok*, stb. – publikálásának, a drámakötet megjelenésének. Minden őt ért simogatásnak. Vízont kegyetlenül dühös is tud lenni a különféle megalázások miatt. Az egyik volt politikus ezredesnek titulálta, a Lektorátus főnökei többször a háta

mögött cselekedtek, nyugdíjba vonulásakor megvonták tőle a múzeumi belépőt, a Kortárs Kiadó egy éve nem válaszolt az általam is ajánlott drámakötet kéziratára – ezért kilépett az Írószövetségből –, megtagadták tőle a Hann Ferenc-hagyatékhoz való hozzáférést, stb. A meghalt kollégák gyásza is erősen nyomot hagyott benne. Nem akármilyen a tíz év alatt eltávozottak névsora: Thury Levente, Csernus Tibor, Paizs László, Körösi Tamás, Dienes Gábor, Hann Ferenc, Attalai Gábor, Bálványos Huba, Papp Oszkár, Fischer György, Szentgyörgyi József, Deim Pál, Bencsik István. Többüket ő búcsúztatta.

Az évek szerinti fejezetek címadása telitalálat: 2009 – „független közeli”, „távoli függő”; 2010 – a *snass* úti a *bóvli*; 2012 – a *béke poraira-óvszer* / *halálversek* – *halálrajzok*; 2013 – a *kirekesztettek kirekesztettek*; 2014 – *maga benne van a rendszerben*; 2016 – *kis kelet-európai rendszerváltó dialektika*. Kegyetlen a lezserül fogalmazó és adatoló művészettörténészekkel és kritikusokkal, megveti a körülötte szorgoskodó besúgókat, ugyanakkor saját lírai gondolatától el is tud érzékenyülni: „Ha meghalok, a szívárvány eltűnése utáni pillanat szeretnék lenni” (mindez a metró mozgólépcsőjén jutott eszébe – 2010. dec. 2. csütörtök). Nem egy versértékű kiáltványa bizonyítja, hogy a naplórót egyben filozofikus költő is. Egyik ilyenből részlet: „*akadémikus avantgárd művészek (kiáltvány helyett) /csak eszméiktől távolodtak el / szellemiségük és létezésük hazugsággá lényegült // üres léggömb csak mely fejük felett elrepül / nem nikkelszámovár*”.

Kassákra utaló játék? Műveltségélményének csillogtatása. Mint ahogyan a *mozgalmas* napló legértékesebb részei azok a bejegyzések, noha minden ténymegállapítása dokumentumértékű, amelyek a mélyreható elemzés folytán (idézetekkel ugyancsak tarkítva) művészportréknak is értékelhetők (Pataki Tibor, Atlasz Gábor, Kováts Albert, Király Ferenc, Dienes Gábor, ef Zámbo István, Orosz István, Csavlek András, Bartl József, Matzon Frigyes, Rainer Máté). A könyv egyik főszerelője az itthon egyre jelentősebb hangot kapó Wagner Nándor szobrászművész (monográfia, film és ezer kritika fűződik a naplórót nevéhez) és a kutatásokat segítő Kiss Sándor vezette Academia Humana Alapítvány.

De a hajdani működés okán Virág Jenő és az Art Limes, valamint Tatabánya és Tata ugyancsak sokszor említetik.

Wehner Tibor elegánsan fogalmaz, nem véletlenül költő, a gondolati tökély jellemzi minden írását. S nem kevésbé a szociografikus hűség. Az időpillanatot végtelenné tágítása – szinte minden perc (*munkás perc*) dokumentálásával. Szókimondásával ezúttal is nyilván sok haragost szerez magának, ám tántoríthatatlanul vallja: az ember akkor egyedüli példány, ha bátran kitart a meggyőződése mellett. A *Tapló 2* értéke, jóllehet ma is látszik vívőereje, ma talán még csak „vagylagos”, de – a jól választott módszerből következik – az idők folyamán csak nőni fog. Elmaradhatatlan eszköz lesz majdan a képzőművészeti életet (összes zajlásával, pozitív és negatív tulajdonságával) kutatók számára.

(Cédrus Művészeti Alapítvány – Napkút Kiadó, 2018)

Wehner Tibor legújabb, 2019 tavaszán megjelenő könyve

ARCANUM DIGITALIS
TUDOMÁNYTÁR

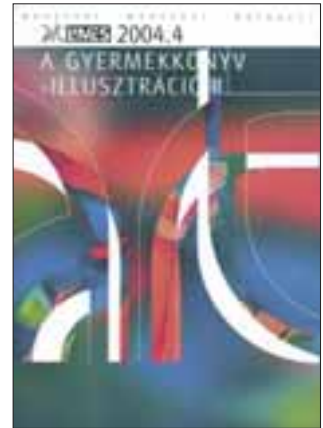
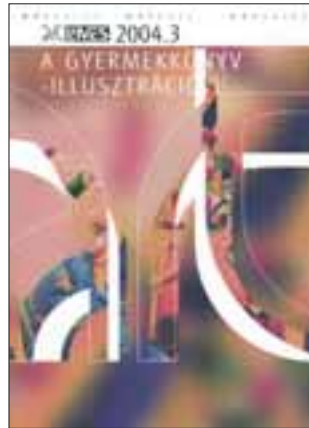
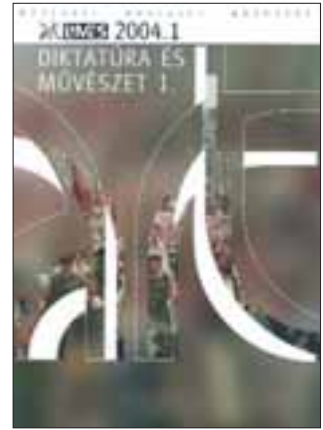
LIVES

Art Limes 1992–2015

DVD

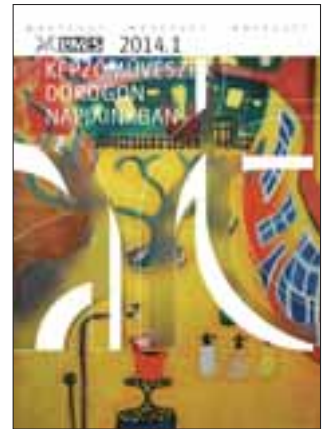
KERESHETŐ HASONMÁS

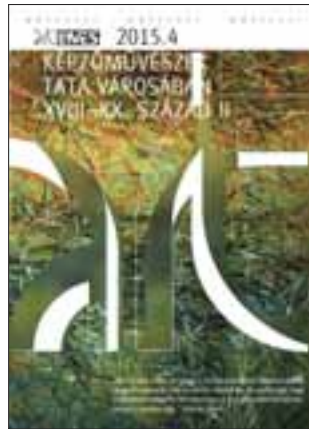

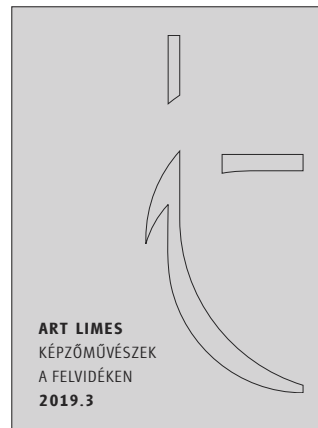
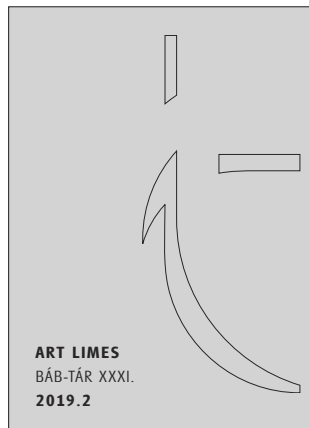
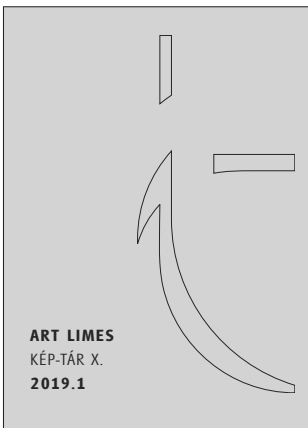
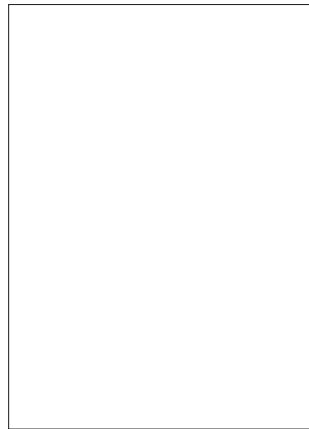

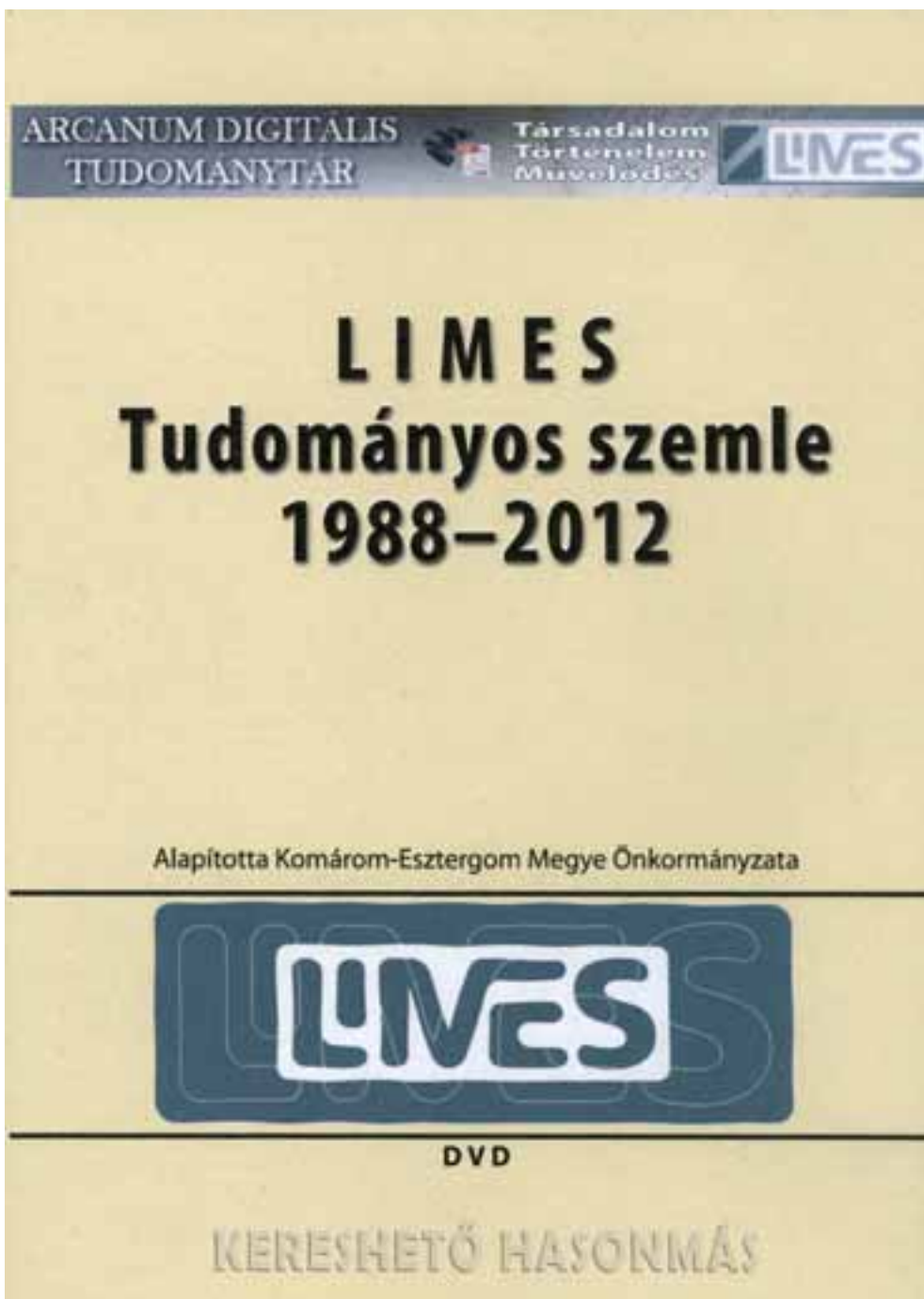

Megjelent DVD-n az Arcanum-Adatbázis Kft. kiadásában a LIMES tudományos-történelmi szemle valamennyi száma (25 évfolyam, 95 szám, 14 000 oldal.) További információk a kiadó honlapján

MEGJELENT SZÁMAINK:

2003/1. szám – BÁBOK ÉS BÁBUK (elfogyott)	–
2003/2. szám – A PASZTELL	495 Ft
2004/1-2. szám – DIKTATÚRA ÉS MŰVÉSZET I–II.	990 Ft
2004/3-4. szám – A GYERMEKKÖNYV-ILLUSZTRÁCIÓ I–II. (elfogyott)	990 Ft
2006/1. szám – BÁB-TÁR I. (elfogyott)	–
2006/2-3. szám – BÁB-TÁR II–III.	990 Ft
2006/4 – 2007/1. szám – Magyar illusztráció Bolognában (elfogyott)	850 Ft
2007/2. szám – BÁB-TÁR IV.	650 Ft
2007/3. szám – Kihelyezett tagozat	850 Ft
2007/4. szám – BÁB-TÁR V.	850 Ft
2008/1. szám – A gyermekkönyv-illusztráció IV.	850 Ft
2008/2. szám – Képzőművészek Esztergomban a 20. században	850 Ft
2008/3. szám – BÁB-TÁR VI.	850 Ft
2008/4. szám – ÜVEGSZOBRA SZAT	850 Ft
2008/5. szám – BÁB-TÁR VII.	850 Ft
2009/1. szám – Gyermekkönyv-illusztráció V.	850 Ft
2009/2. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VI.	850 Ft
2009/3. szám – Wehner-Vernissage	850 Ft
2009/4. szám – BÁB-TÁR VIII.	850 Ft
2009/5. szám – Fémszobrá szok Tatabányán	850 Ft
2009/6. szám – BÁB-TÁR IX.	850 Ft
2010/1. szám – BÁB-TÁR X.	850 Ft
2010/2. szám – BÁB-TÁR XI.	850 Ft
2010/3. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VII.	850 Ft
2010/4. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VIII.	850 Ft
2011/1. szám – BÁB-TÁR XII.	850 Ft
2011/2. szám – Képzőművészek Tatabányán a 20. században	850 Ft
2011/3. szám – Gyermekkönyv-illusztráció IX.	
A képiró: Kass János, 1. rész	850 Ft
2011/4. szám – Gyermekkönyv-illusztráció X.	850 Ft
2012/1. szám – BÁB-TÁR XIII.	850 Ft
2012/2. szám – IPARMŰVESSÉG I.	1.000 Ft
2012/3. szám – A KÉPÍRÓ, KASS JÁNOS	1.000 Ft
2012/4. szám – BÁB-TÁR XIV.	1.000 Ft
2013/1. szám – IPARMŰVESSÉG II.	1.000 Ft
2013/2. szám – IPARMŰVESSÉG III.	1.000 Ft
2013/3. szám – BÁB-TÁR XV.	1.000 Ft
2013/4. szám – BÁB-TÁR XVI.	1.000 Ft
2013/5. szám – Képzőművészek Dorogon I.	1.000 Ft

2014/1. szám – Képzőművészek Dorogon napjainkban	1.000 Ft
2014/2. szám – BÁB-TÁR XVII.	1.000 Ft
2014/3. szám – KÉP-TÁR I.	1.000 Ft
2014/4. szám – KÉP-TÁR II.	1.000 Ft
2015/1. szám – BÁB-TÁR XVIII.	1.000 Ft
2015/2. szám – BÁB-TÁR XIX.	1.000 Ft
2015/3. szám – A képíró: Kass János, 3. rész	1.000 Ft
2015/4. szám – Képzőművészek Tata városában XVIII–XX. század – I. kötet	1.000 Ft
2015/4. szám – Képzőművészek Tata városában XVIII–XX. század – II. kötet	1.000 Ft
2015/5. szám – BÁB-TÁR XX.	1.000 Ft
2016/1. szám – KÉP-TÁR III.	1.000 Ft
2016/2. szám – BÁB-TÁR XXI.	1.000 Ft
2016/3. szám – BÁB-TÁR XXII.	1.000 Ft
2016/4. szám – KÉP-TÁR IV.	1.000 Ft
2016/5. szám – BÁB-TÁR XXIII.	1.000 Ft
2016/6. szám – BÁB-TÁR XXIV.	1.000 Ft
2017/1. szám – BÁB-TÁR XXV.	1.000 Ft
2017/2. szám – BÁB-TÁR XXVI.	1.000 Ft
2017/3. szám – BÁB-TÁR XXVII.	1.000 Ft
2017/4. szám – KÉP-TÁR V. – I. rész	1.000 Ft
2017/5. szám – KÉP-TÁR V. – II. rész	1.000 Ft
2017/6. szám – BÁB-TÁR XXVIII.	1.000 Ft
2018/1. szám – BÁB-TÁR XXIX.	1.000 Ft
2018/2. szám – BÁB-TÁR XXIX.	1.000 Ft
2018/5. szám – BÁB-TÁR XXX.	1.000 Ft
2018/6. szám – KÉP-TÁR IX.	1.000 Ft

Folyóirataink megvásárolhatók:

- Budapesten: Írók Boltja (Andrássy út 45.)
- Komárom-Esztergom megyében és országosan a LAPKER terjesztésében

Megrendelhető: Könyvtárellátó Kht., 1134 Budapest, Váci út 19.

Kernstok Alapítvány/Art Limes Szerkesztősége, 2800 Tatabánya, Kós Károly u. 3. fsz. 3.

E-mail: viragjeno46@gmail.com

Honlapjaink: www.artlimes.hu; www.limesfolyoirat.hu

art LIVES ART LIMES MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT
848 188 - 848 188 - KISKÖZLEMÉNY
JOURNAL OF PUPPETRY AND ART

Haza | Művészet | Képzőművészet | Színház | Galéria | Limes | Kapcsolat

Események

XI. HÓZS

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Legfrissebb cikkek

Húszedik alkalommal rendez Sopron Érembiennéjét
„Ha Érembienné, akkor Sopron” – „Ha Sopron, akkor Érembienné”. A kilencedik fórumon az alkotókat és a látogatókat az évek óta a témakörrel kapcsolatos...

Amikor Nyergesújfalun volt a sz...
JELEN LÉV...
VÉGVÁRI BE...
Jóbb az agyvegy...
Aktuális

A www.artlimes.hu weboldal nyitó lapja